



ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҚОРШАҒАН ОРТА ЖАЙ-КҮЙІ ЖӨНІНДЕГІ АҚПАРАТТЫҚ БЮЛЛЕТЕНЬ

2026 жыл маусым

Астана, 2026 ж

	МАЗМҰНЫ	
	Алғы сөз	3
1	Атмосфералық ауаның сапасы мониторингі	4
1.1	Атмосфералық ауаның сапасын бағалау	4
2	Жер үсті сулары сапасы мониторингі	5
2.1	Жер үсті сулары сапасын бағалау	6
3	Атмосфералық жауын-шашынның химиялық құрамы	9
4	Атмосфераның жерге жақын қабатының радиациялық гамма-фоны	10
5	Жоғары және экстремалды жоғары ластану жағдайлары туралы мәліметтер*	11
	Қосымша 1	13
	Қосымша 2	14
	Қосымша 3	14
	Қосымша 4	15
	Қосымша 5	17
	Қосымша 6	17

Алғы сөз

Ақпараттық бюллетень Қазақстан Республикасының аумағында қоршаған ортаның жай-күйі туралы мемлекеттік органдар мен халықты ақпараттандыруға арналған

«Гидрометеорологиялық және экологиялық мониторингті дамыту» 039 бюджеттік бағдарламасының «Қоршаған орта жай-күйіне бақылау жүргізу» 100 ішкі бағдарламасы шеңберінде құрылады.

Бюллетень ұлттық гидрометеорологиялық қызметтің бақылау желісіне қоршаған орта жай-күйіне мониторинг жүргізу жөнінде «Қазгидромет» РМК арнайы бөлімшелерімен орындалатын жұмыс нәтижелері бойынша дайындалған.

Қалалар мен облыстар бөлінісінде ҚР Қоршаған орта объектілері сапасының жай-күйіне мониторинг жүргізу нәтижелері «Қазгидромет» РМК www.kazhydromet.kz ресми сайтында Қазақстан Республикасы өңірлердің қоршаған орта жай-күйі жөніндегі ақпараттық бюллетендерінде орналастырылған.

2019 жылдан бастап жеке желілерді ұйымдастырушылар ҚР ЭТРМ келісімі бойынша жеке автоматты станциялар/датчиктердің көмегімен Қазақстанның атмосфералық ауасының сапасын өлшеуді жүзеге асырады және мониторинг нәтижелері AirKz мобильді қосымшасына және «Қазгидромет» РМК интерактивті картасында көрсетіледі.

Қазіргі уақытта «Қазгидромет» РМК жоғарыда көрсетілген ақпараттық желісіне Қазақстанның жеке желілерінің 14 станциясының/өлшеу датчиктерінің деректері интеграцияланған.

1. Атмосфералық ауаның сапасы мониторингі

Қазақстан Республикасының аумағындағы атмосфералық ауаның мемлекеттік мониторингі қоршаған ортаның экологиялық мониторингі жүйесі шеңберінде жүзеге асырылды және 173 бақылау бекетінде 68 елді мекенді қамтыды, оның ішінде 45 – қол күшімен сынама алу және 128 – автоматты (1-қосымша).

Атмосфералық ауаны бақылау ластаушы заттардың кең спектрін қамтиды: РМ-2,5 қалқыма бөлшектер, РМ-10 қалқыма бөлшектер, шаң, күкірт диоксиді, көміртегі оксиді, азот диоксиді, азот оксиді, озон, формальдегид, фенол, сондай-ақ ауыр металдар (кадмий, мыс, мышьяк, қорғасын, хром, никель, мырыш) және арнайы ластаушы заттар.

Олардың құрамын бағалау «Қалалық және ауылдық елді мекендердегі атмосфералық ауаға қойылатын гигиеналық нормативтерге» сәйкес жүргізіледі (2-қосымша).

1.1. 2026 жылғы маусымдағы атмосфералық ауа сапасын бағалау

Қазақстан Республикасындағы атмосфералық ауаның сапасын бағалауды реттейтін негізгі нормативтік құжат «Қазақстан Республикасының атмосфералық ауасының ластануына мониторингті ұйымдастыру және жүргізу» нұсқаулық-әдістемелік құжаты (15.07.2025 жылғы № 624-Ө Бұйрығы) (3-қосымша) болып табылады.

2026 жылдың маусым айында 68 елді мекеннің ішінен атмосфералық ауаның ластануының төмен деңгейіне 29 елді мекен, көтеріңкі деңгейге – 26 елді мекен, жоғары деңгейге – 10 елді мекен, өте жоғары деңгейге – 3 елді мекен жатқызылды (1-кесте).

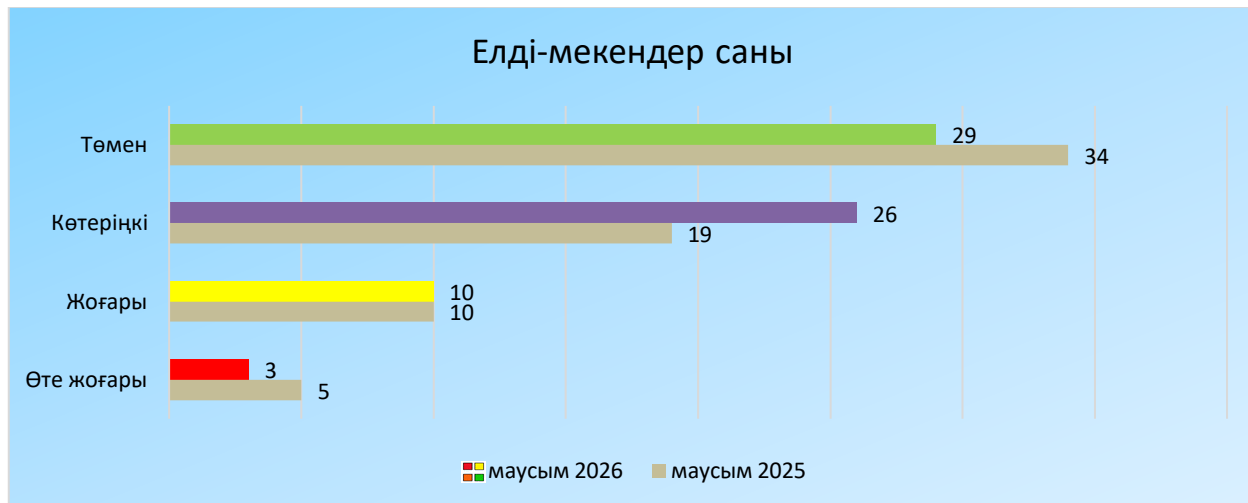
Кесте 1

Елді мекендер бойынша ауаның ластануы

Ластану деңгейі	Елді мекендердің атауы
Төмен	29 елді мекен: Көкшетау, Орал, Қызылорда, Жаркент, Екібастұз, Рудный, Атбасар, Жаңаөзен, Ақсу, Ақсай, Жаңатас, Қаратау, Кентау, Саран, Степногорск, Шемонаиха, Щучинск, Құлсары қалалары, Ақсу, Өуезов, Бестөбе, Бурабай, Глубокое, Бейнеу, Төретам, Ақай, Бөрлі кенттері, Мақат, Қордай ауылдары Шиелі
Көтеріңкі	26 елді мекен: Ақтөбе, Атырау, Шымкент, Тараз, Ақтау, Павлодар, Жезқазған, Риддер, Талдықорған, Балқаш, Арқалық, Жітіқара, Арал, Шу, Аягөз, Алтай, Қандыағаш, Хромтау қалалары, Жанбай, Шиелі ауылдары, Ганюшкино, Индербор, Кеңкияқ, Өйтеке би, Қызылсай, Састөбе кенттері
Жоғары	10 елді мекен: Алматы, Өскемен, Теміртау, Абай, Сәтбаев, Түркістан, Талғар, Астана, Семей, Қостанай қалалары
Өте жоғары	3 елді мекен: Қарағанды және Петропавл қалалары, Шұбаршы кенті

Атмосфералық ауадағы негізгі ластаушы заттар – қалқыма бөлшектер (шаң), қалқыма бөлшектер PM-2,5, қалқыма бөлшектер PM-10, күкірт диоксиді, көміртегі оксиді, азот диоксиді, аммиак, күкіртсутек, фенол.

Есептік кезеңде ластану деңгейі жоғары елді мекендердің саны алдыңғы кезең деңгейінде сақталды. Сонымен қатар, ластанудың өте жоғары деңгейімен сипатталатын елді мекендер санының төмендеуі байқалады. Ластану деңгейі төмен және жоғары елді мекендердің саны іс жүзінде өзгеріссіз қалды (1-сурет).



1-сурет. 2025 және 2026 жылғы маусымдағы елді мекендердің саны бойынша атмосфералық ауа мониторингінің нәтижелерін салыстыру

2. Жер үсті су сапасының мониторингі

Жер үсті суларының гидрохимиялық көрсеткіштері бойынша су сапасын бақылау **351** гидрохимиялық тұстамада орналасқан **125** су объектісінде жүргізілген, олар: **80** өзен, **28** көл, **13** су қоймасы, **3** арна және **1** теңіз (4 қосымша).

Жер үсті суларын зерттеу кезінде су сынамаларында су сапасының **60-қа** дейін физикалық және химиялық көрсеткіштері анықталады: *температура, қалқыма заттар, түсі, мөлдірлігі, сутегі көрсеткіші (pH), еріген оттегі, ОБТ₅, ОХТ, құрамында тұз бар негізгі иондар, биогенді элементтер, органикалық заттар (мұнай өнімдері, фенолдар), ауыр металдар, пестицидтер.*

Гидробиологиялық (токсикологиялық) көрсеткіштер бойынша жер үсті суларының су сапасы мониторингі Қарағанды, Шығыс Қазақстан, Атырау облыстары аумақтарындағы **28** су объектісінде жүргізілді. Сыналатын объектіге зерттелетін судың жедел уыттылығын анықтау үшін **103** тұстамадағы су сынамалары талданды.

2.1 2026 жылғы маусымдағы жер үсті суларының сапасын бағалау

Қазақстан Республикасының су объектілерінің су сапасын бағалауға

арналған негізгі нормативтік құжаттар «Жерүсті су объектілеріндегі және (немесе) олардың учаскелеріндегі су сапасын сыныптаудың бірыңғай жүйесі» (СРИМ 04.06.2025 жылғы № 111-НҚ бұйрығы) (бұдан әрі - Бірыңғай сыныптау) болып табылады.

2 кесте

ҚР су объектілерінің су сапасы Бірыңғай сыныптау бойынша

Су сапасының сыныбы*	Су пайдалану санаттарының сипаттамасы	2026 жылғы маусымдағы су объектілері және сапа көрсеткіштері
1 сынып (өте жақсы сапа)	- бұл кластағы жер үсті сулары су пайдаланудың барлық түрлеріне (санаттарына) арналған.	4 су объектісі (<i>4 өзен</i>): Ақсу (Түркістан облысы), Арасан, Қатта-бұғын, Усолка өзендері.
2 класс (жақсы сапа)	Адам іс-әрекетінен аз дәрежеде әсері тиген және суды пайдаланудың барлық түрлеріне (санаттарына) жарамды жер үсті сулары. Ауыз су-шаруашылық мақсатында пайдалану үшін қарапайым су дайындау әдістері қажет.	2 су объектісі (<i>1 өзен, 1 су қоймасы</i>): Есік (<i>жалпы фосфор</i>) өзені, Астана су қоймасы (<i>нитриттер</i>).
3 сынып (орташа ластанған)	-суды пайдаланудың осы класындағы суды албырт балықтарын өсіру үшін пайдалану қажет емес, ал оларды ауыз су-шаруашылық мақсатында пайдалану үшін тазартудың неғұрлым тиімді әдістері қажет. Суды пайдаланудың барлық басқа санаттары үшін (рекреация, суару, өнеркәсіп) осы кластың түрлері шектеусіз жарамды.	52 су объектісі (<i>43 өзен, 3 арна, 6 су қоймасы</i>): Ертіс (<i>мыс</i>), Сырдария (<i>сульфаттар, минералдану, мыс</i>), Шағалалы (<i>ОХТ, магний, аммоний ионы, мыс</i>), Сырдария (<i>сульфаттар, аммоний ионы</i>), Бадам (<i>сульфаттар</i>), Арыс (<i>сульфаттар</i>), Кіші Алматы (<i>мыс</i>), Есентай (<i>мыс</i>), Үлкен Алматы (<i>мыс</i>), Іле (<i>мыс, мышьяк</i>), Шілік (<i>мыс</i>), Шарын (<i>аммоний ионы, мыс</i>), Баянкөл (<i>аммоний ионы, мыс</i>), Текес (<i>жалпы темір, мыс</i>), Қорғас (<i>мыс</i>), Қаскелең (<i>мыс</i>), Қарқара (<i>сульфаттар, мыс</i>), Түрген (<i>мыс</i>), Талғар (<i>мыс</i>), Темірлік (<i>аммоний ионы</i>), Лепсі (<i>мыс</i>), Ақсу (<i>Алматы облысы</i>) (<i>мыс</i>), Қаратал (<i>мыс</i>), Жайық (<i>ОБТ₅, мыс, магний</i>), Перетаска тармағы (<i>ОБТ₅, мыс, магний</i>), Яик тармағы (<i>ОБТ₅, ОХТ, магний, мыс</i>), Шаронова тармағы (<i>мыс, мұнай өнімдері</i>), Қиғаш (<i>магний, ОБТ₅, мыс, мұнай өнімдері</i>), Ембі (<i>Атырау облысы</i>) (<i>ОБТ₅, магний</i>),

		Желқуар (минералдану, магний, сульфаттар, құрғақ қалдық), Торғай (ОБТ₃, сульфаттар, магний, жалпы темір), Ертіс (мыс), Бұқтырма (мыс, марганец), Еміл (мыс, марганец, магний, сульфаттар, фторидтер, аммоний ионы), Аягөз (магний, сульфаттар, аммоний ионы), Талас (ОБТ₃, ОХТ, қалқыма заттар, магний, сульфаттар), Асса (ОХТ), Шу (ОБТ₃, ОХТ, магний, сульфаттар, жалпы темір), Ақсу (Жамбыл облысы) (ОБТ₃, ОХТ, магний, сульфаттар, жалпы темір), Жайық (жалпы фосфор, ОБТ₃, жалпы темір), Елек (жалпы фосфор, жалпы темір, ОБТ₃, магний), Сарыөзен (жалпы фосфор, жалпы темір, ОБТ₃), Қараөзен (жалпы фосфор, жалпы темір, ОБТ₃) өзендері К.Сәтбаев атындағы канал (ОХТ, жалпы темір, марганец, мыс), Нұра-Есіл каналы (магний, аммоний ионы, мыс, ОХТ), Қошым каналы (жалпы фосфор, жалпы темір, ОБТ₃), Кеңгір (сульфаттар, магний, марганец, мыс), Самарқан (ОХТ, сульфаттар, магний, жалпы темір, марганец, мыс), Қаратомар (сульфаттар, магний), Жоғарғы Тобыл (сульфаттар, магний), Шардара (сульфаттар), Қапшағай (мыс, сульфаттар, жалпы темір) су қоймалары.
4 сынып (ластанған)	-суды пайдаланудың осы класындағы сулар гидроэнергетика, тау-кен өндірісі, гидротранспортты қоса алғанда, суару және өнеркәсіптік су пайдалану үшін ғана жарамды. Суды пайдаланудың осы класындағы суды ауыз су-шаруашылық мақсатына пайдалану үшін су	18 су объектісі (14 өзен, 4 су қоймасы): Жабай (магний), Сілеті (қалқыма заттар, магний), Брекса (жалпы темір, мырыш), Оба (мырыш), Маховка (марганец, фосфаттар, аммоний ионы), Секисовка (аммоний ионы), Елек (Ақтөбе облысы) (қалқыма заттар, хром (6+), фенолдар), Қарғалы

	қабылдағыштардағы суды қарқынды (терең) дайындау қажет.	(фенолдар), Ембі (Ақтөбе облысы) (фенолдар), Темір (фенолдар), Ор (фенолдар), Шаған (жалпы фосфор), Деркөл (жалпы фосфор), Шыңғырлау (жалпы фосфор) өзендері, Тасөткел су қоймасы (ОХТ), Қарабалта (жалпы темір, мырыш), Амангелді (ОБТ ₃), Шортанды (ОБТ ₃) өзендері
5 сынып (өте ластанған)	-бұл кластағы суларды тек өнеркәсіптік суды пайдалану және суару мақсаттары үшін тұндыру карталарында тұндыру әдістерін қолдану кезінде пайдалануға болады.	10 су объектісі (9 өзен, 1 су қоймасы): Беттыбұлақ (қалқыма заттар), Айет (қалқыма заттар), Тоғызақ (қалқыма заттар), Нұра (Қарағанды облысы) (қалқыма заттар), Қара Кеңгір (минералдану, құрғақ қалдық), Тихая (мырыш), Үлбі (мырыш), Глубочанка (мырыш), Есіл (Ақмола облысы) (қалқыма заттар) өзендері, Сергеевское су қоймасы (фенолдар)
6 сынып (жоғары ластанған)	-бұл кластағы суларды тек гидроэнергетика, су көлігі мақсаттары үшін, су сапасының стандарттарын сақтауды қажет етпейтін пайдалы қазбаларды өндіру процестерінде пайдалануға болады. Басқа мақсаттар үшін суды пайдаланудың осы класындағы су ұсынылмайды.	16 су объектісі (16 өзен): Нұра (Ақмола облысы) (жалпы темір, қалқыма заттар), Келес (қалқыма заттар), Соқыр (аммоний ионы, ОХТ, нитриттер, жалпы фосфор, фосфаттар), Шерубайнұра (аммоний ионы, нитриттер, жалпы фосфор, фосфаттар), Тобыл (хлоридтер), Обаған (магний, хлоридтер, минералдану), Үй (қалқыма заттар), Қара Ертіс (қалқыма заттар), Красноярка (қалқыма заттар, мырыш), Үржар (қалқыма заттар), Кіші Қарақожа (кадмий, мыс, марганец, мырыш), Есіл (СҚО) (қалқыма заттар), Ақбұлақ (хлоридтер), Сарыбұлақ (қалқыма заттар), Ақсу (Ақмола облысы) (хлоридтер), Қылшықты (хлоридтер) өзендері.

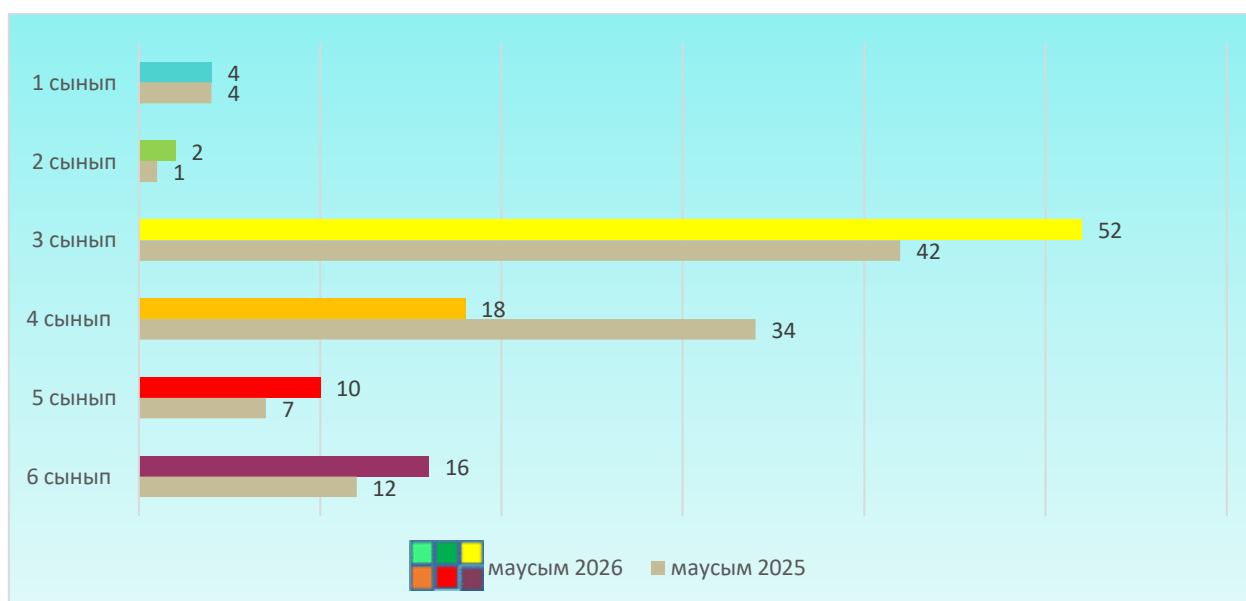
2-кестеде ҚР жер үсті су объектілерін сапа сыныптары бойынша мониторинг нәтижелері бойынша бөлу 2026 жылғы маусым көрсетілген.

Есепті кезеңде жер үсті су объектілерінің саны ең көп **3 сыныбына** жатқызылады және объектілердің **52** құрайды. Нысандардың едәуір бөлігі **4 сыныбы – 18**.

Жер үсті су объектілерінің ең аз саны тіркелген **2 сынып** олардың саны сәйкесінше **2** құрайды.

Жалпы алғанда, жер үсті су объектілерінің сапа кластары бойынша таралуы есепті кезеңдегі су сапасының **тұрақты** жай-күйін сипаттайды.

ҚР жер үсті су объектілеріндегі негізгі ластаушы заттар тұз құрамындағы басты иондар (магний, хлоридтер минерализация, сульфаттар, фосфаттар), биогенді және органикалық қосылыстар (аммоний-ионы, жалпы фосфор, жалпы темір), ауыр металдар, бейорганикалық заттар (марганец, мырыш, мыс), қалқыма заттар, ОХТ, ОБТ₅, фенолдар және мұнай өнімдері болып табылады.

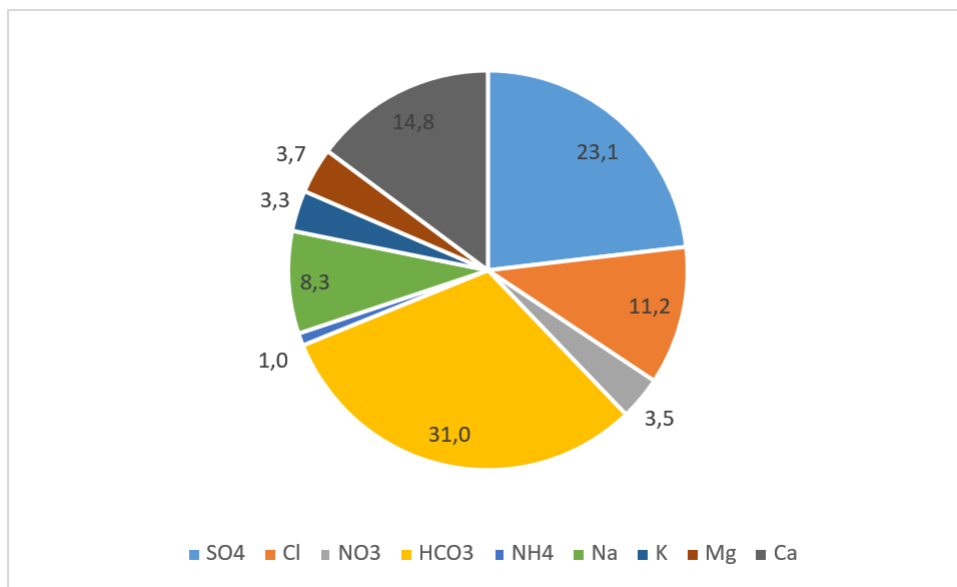


2 сурет. 2025 және 2026 жылғы маусымдағы ҚР жер үсті сулары сапасының нәтижелерін салыстыру

Осылайша, есепті кезеңдегі жер үсті су объектілері мониторингінің нәтижелері алдыңғы кезеңмен салыстырғанда сапа кластары бойынша **айтарлықтай өзгеріссіз тұрақты** ретінде сипаттайды (2-сурет).

3. 2026 жылғы маусымдағы атмосфералық жауын-шашынның химиялық құрамы

Атмосфералық жауын-шашынның химиялық құрамын бақылау 47 метеостанцияда (МС) жүргізілді.

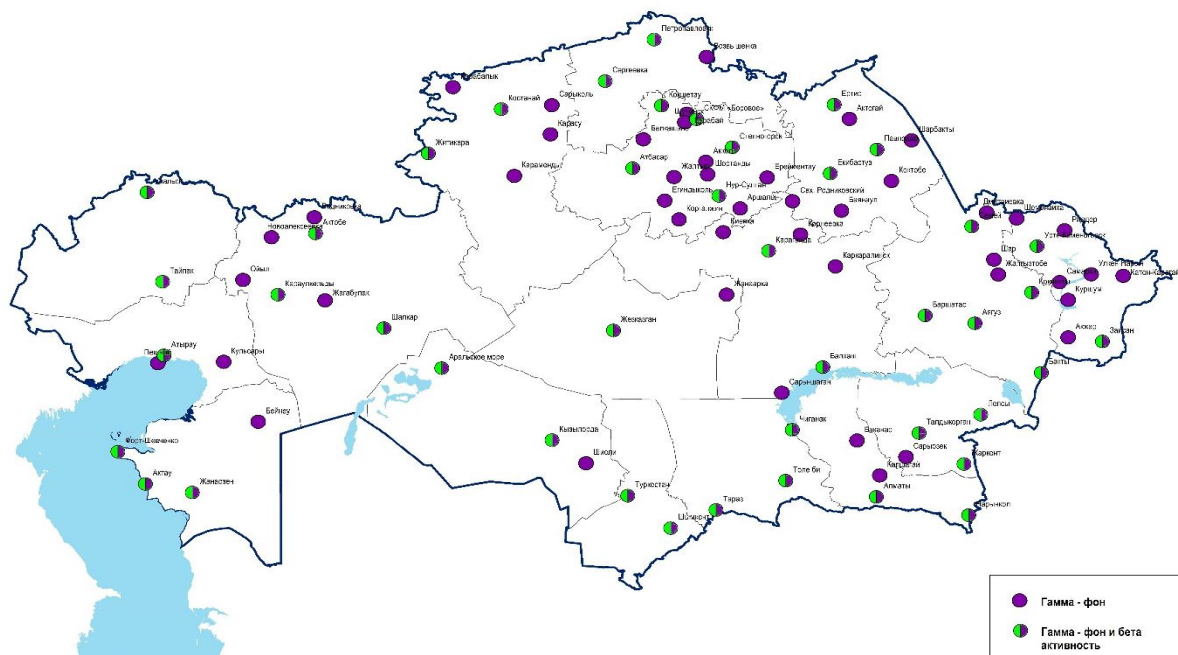


3-сурет. ҚР бойынша жауын-шашынның орташа иондық құрамы, %.

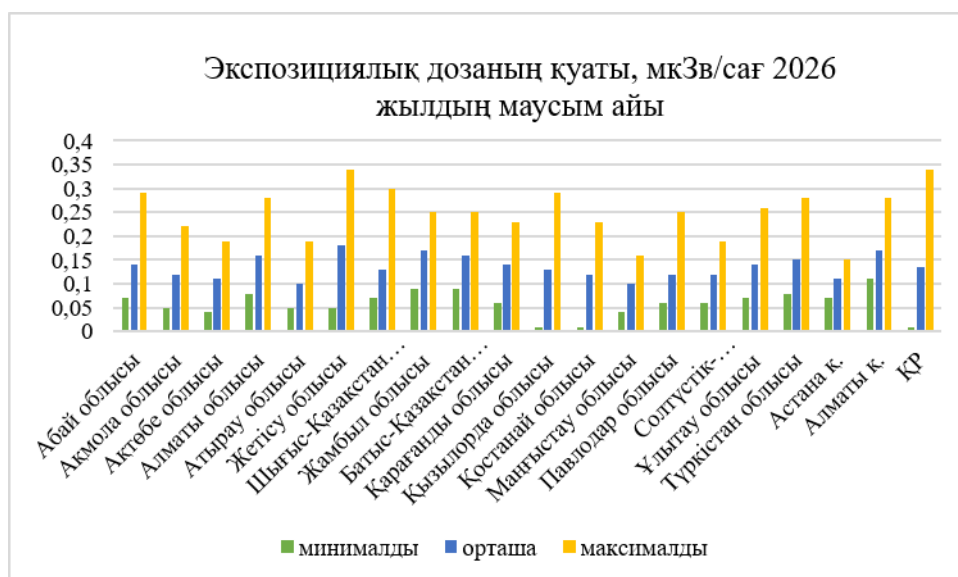
3-суреттен көрініп тұрғандай, Қазақстан Республикасының аумағы бойынша сульфаттар 23,1 %, хлоридтер 11,2 %, нитраттар 3,5 %, гидрокарбонаттар 31,0 %, аммоний 1,0 %, натрий иондары 8,3 %, калий иондары 3,3 %, магний иондары 3,7 %, кальций иондары 14,8 % жауын-шашында басым болды.

4. Радиациялық жағдай

Қазақстан Республикасы аумағында гамма-фон (экспозициялық мөлшердің қуаттылығы) күн сайын 17 облыстың 89 метеорологиялық станциясында және 9 автоматты бекетте жүргізілді, ал атмосфераның жерге жақын қабатында радиоактивтердің түсу тығыздығына бақылау ауа сынамасын бес тәуліктік циклды горизонтальді планшеттер көмегімен алу 43 метеорологиялық станцияда жүзеге асырылды (сурет 5).



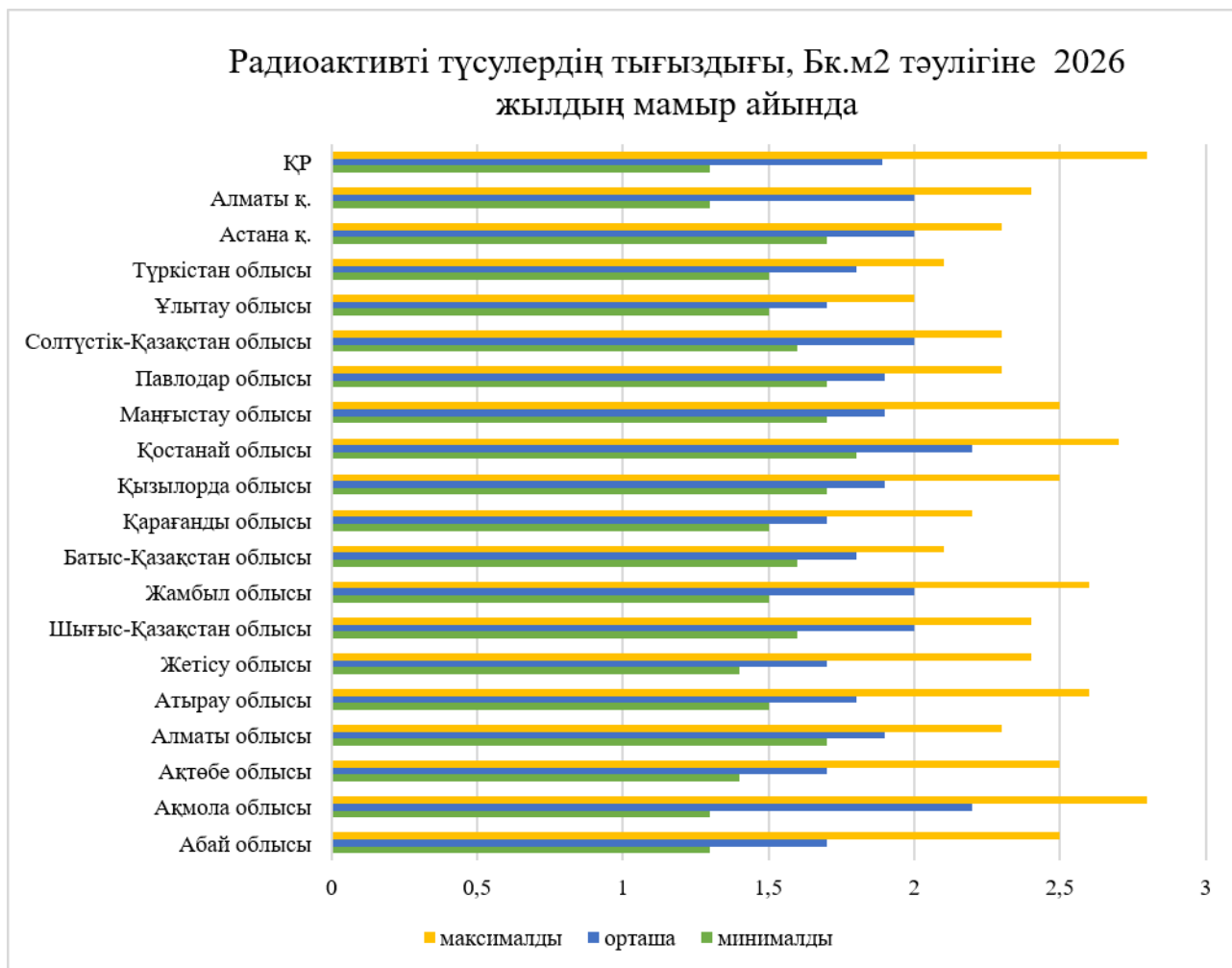
Сурет 5. Қазақстан Республикасының аумағында радиациялық гамма-фон деңгейін және радиоактивті түсулердің тығыздығын байқауға арналған метеостанциялардың орналасу картасы



Сурет 6. Қазақстан Республикасының аумағы бойынша 2026 жылғы маусым айында гамма-белсенділіктің (экспозициялық доза қуатының) өзгеруі

Жетісу облысында ең жоғары мән (0,34 мкЗв/сағ) байқалды. Ең төменгі мән (0,01 мкЗв/сағ) Қызылорда және Қостанай облыстарында белгіленді.

Қазақстан Республикасы бойынша орташа радиациялық гамма-фон 0,14 мкЗв/сағ құрады, бұл нормативтік мәннен 0,57 мкЗв/сағ аспайды (сурет 6).



Сурет. 7. Қазақстан Республикасының аумағы бойынша 2026 жылғы мамыр айында тәулігіне радиоактивті түсулердің тығыздығы, Бк/м²

Ең төменгі орта деңгей ($1,3 \text{ Бк/м}^2$) Абай облысында байқалды. Ақмола облысында жоғары көрсеткіш — $2,8 \text{ Бк/м}^2$. Қазақстан Республикасы бойынша орташа радиоактивті түсулердің тығыздығы $1,9 \text{ Бк/м}^2$ құрады, бұл нормативтік деңгейден 110 Бк/м^2 төмен (сур.7).

5. Жоғары және экстремалды жоғары ластану жағдайлары туралы мәліметтер*

2024 жылғы 12 сәуірдегі № 323-ө бірлескен бұйрығына сәйкес «Қазгидромет» РМК қажетті шараларды қабылдау үшін қоршаған орта объектілерінің жоғары (ЖЛ) және экстремалды жоғары ластану (ЭЖЛ) жағдайлары туралы мемлекеттік органдарды жедел хабардар етуді қамтамасыз етеді.

Хабарламалар ҚР ЭТРМ Экологиялық реттеу және бақылау комитетінің Экология департаментіне, ҚР ТЖМ Төтенше жағдайлар департаментіне, Облыстық денсаулық сақтау басқармасына, ҚР ДСМ СЭБК санитарлық-эпидемиологиялық бақылау департаментіне және тиісті облыстардың әкімдіктеріне жіберіледі.

Атмосфералық ауаның жоғары ластануының (ЖЛ) **30 жағдайы**, оның ішінде: Ақтөбе облысы, Шұбаршы кенті – **26 ЖЛ жағдайы**, Петропавл қаласында - **4 ЖЛ жағдайы** тіркелді.

Жер үсті суларының 2 су объектісінде **6 ЖЛ жағдайы**: Соқыр өзені (Қарағанды облысы) – 2 ЖЛ жағдайы, Шерубайнура өзені (Қарағанды облысы) – **4 ЖЛ жағдайы** тіркелді.

**ЖЛ және ЭЖЛ жағдайлары және қабылданған шаралар туралы толығырақ ақпарат «Қазгидромет» РМК ресми сайтында «Экология» бөлімінде көрсетілген.*

**Қазақстан Республикасының аумағындағы атмосфералық ауаның жай-күйін бақылау
бекеттерінің тізбесі**

№	Елді мекен	Бақылау бекеттерінің саны	
		Қол- күшімен сынама алу	Автоматты бақылау бекеті
1	Астана	4	6
2	Көкшетау		2
3	Атбасар		1
4	Степногорск		1
5	Щучинск		1
6	Бурабай к.		2
7	Ақсу к.		1
8	Бестөбе к.		1
9	Ақтөбе	3	3
10	Қандыағаш		1
11	Хромтау		1
12	Шұбаршы к.		1
13	Кеңқияқ к.		1
14	Алматы	4	12
15	Талғар		1
16	Талдықорған		2
17	Жаркент		1
18	Атырау		7
19	Күлсары		2
20	Жанбай а.		1
21	Индербор к.		1
22	Мақат к.		1
23	Ганюшкино а.		1
24	Өскемен		10
25	Алтай		1
26	Аягөз		1
27	Риддер		3
28	Семей		4
29	Шемонаиха		1
30	Әуезов к.		1
31	Глубокое к.	1	1
32	Тараз	4	1
33	Жанатас		1
34	Қаратау		1
35	Шу		1

№	Елді мекен	Бақылау бекеттерінің саны	
		Қол- күшімен сынама алу	Автоматты бақылау бекеті
36	Орал		4
37	Ақсай		1
38	Бөрлі а.		1
39	Қарағанды	4	3
40	Абай		1
41	Балқаш	3	1
42	Жезқазған	2	1
43	Саран		1
44	Сәтпаев		2
45	Темиртау	3	1
46	Қостанай	2	2
47	Арқалық		1
48	Жігітқара		
49	Рудный		1
50	Қызылорда		2
51	Арал	1	2
52	Әйтеке би к.		1
53	Төретап к.		1
54	Ақай а.		1
55	Шиелі а.		1
56	Ақтау		1
57	Жанаөзен	2	2
58	Бейнеу а.		2
59	Павлодар		1
60	Ақсу	2	5
61	Екібастұз		1
62	Петропавлов	1	1
63	Шымкент	2	2
64	Кентау	4	2
65	Түркістан		1
66	Састөбе к.		3
67	Қызылсай а.		1
68	Қордай а.		1

**Елді-мекен ауасындағы ластаушы заттардың шекті жол берілген шоғырлары
(ШЖШ)**

Қоспаның атауы	ШЖШ мәні, мг/м ³		Қауіптілік классы
	максимальді бір ретгі	орта-тәуліктік	
Азот диоксиді	0,2	0,04	2
Азотоксиді	0,4	0,06	3
Аммиак	0,2	0,04	4
Бенз/а/пирен	-	0,1 мкг/100 м ³	1
Бензол	0,3	0,1	2
Бериллий	0,09	0,00001	1
Қалқыма заттар (бөлшектер)	0,5	0,15	3
РМ 10 қалқыма бөлшектері	0,3	0,06	
РМ 2,5 қалқыма бөлшектері	0,16	0,035	
Хлорлы сутек	0,2	0,1	2
Кадмий	-	0,0003	1
Кобальт	-	0,001	2
Марганец	0,01	0,001	2
Мыс	-	0,002	2
Күшала	-	0,0003	2
Озон	0,16	0,03	1
Қорғасын	0,001	0,0003	1
Күкірт диоксиді	0,5	0,05	3
Күкірт қышқылы	0,3	0,1	2
Күкіртті сутек	0,008	-	2
Көміртегі оксиді	5,0	3	4
Фенол	0,01	0,003	2
Формальдегид	0,05	0,01	2
Фторлы сутек	0,02	0,005	2
Хлор	0,1	0,03	2
Хром (VI)	-	0,0015	1
Мырыш	-	0,05	3

«Қалалық және ауылдық елді-мекендердегі атмосфералық ауаға қойылатын гигиеналық нормативтер» (2022 жылғы 2 тамыздағы № ҚР ДСМ-70 СанЕН

Қосымша 3

Атмосфераның ластану индексінің дәрежесін бағалау

Градациялар	Дәрежесі		Бір жылғы бағалау
	Атмосфераның ластануы	Атмосфера ластануының көрсеткіштері	
I	Төмен	СИ ЕЖҚ, %	0-1 0
II	Көтеріңкі	СИ ЕЖҚ, %	2-4 1-19
III	Жоғары	СИ ЕЖҚ, %	5-10 20-49
IV	Өте жоғары	СИ ЕЖҚ, %	>10 >50

"Қазақстан Республикасы атмосфералық ауасының ластануы мониторингісін ұйымдастыру және жүргізу" нұсқаулық-әдістемелік құжаты (15.07.2025 ж. №624-Ө бұйрығына 1-қосымша

2026 жылғы маусымдағы су объектілерінің тізімі

Өзен		Көл	Су қоймасы	Арна
1. өз. Қара Ертіс	51. өз. Желқуар	1. Щучье көлі	1. Сергеевское	1. Нұра -Есіл
өз. Ертіс (ШҚО)	52. өз. Іле	2. Бурабай көлі	2. Қапшағай	2. Көшім
өз. Ертіс (Павлодар обл.)	53. өз. Кіші Алматы	3. Қопа көлі	3. Астаналық	3. Қ.Сәтбаев атындағы
2. өз. Бұқтырма	54. өз. Үлкен Алматы	4. Үлкен Шабакты көлі	4. Кенгір	
3. өз. Брекса		5. Кіші Шабакты көлі	5. Самарқан	
4. өз. Тихая	55. өз. Шарын	6. Зеренді көлі	6. Тасөткел	
5. өз. Үлбі	56. өз. Шілік	7. Майбалық көлі	7. Қаратомар	
6. өз. Глубочанка	57. өз. Түрген	8. Қатаркөл көлі	8. Аманкелді	
7. өз. Красноярка	58. өз. Текес	9. Текекөл көлі	9. Жоғарғы Тобыл	
8. өз. Оба	59. өз. Қорғас	10. Жүкей көлі	10. Шардара	
9. өз. Емел	60. өз. Қаратал	11. Сұлтанкелді көлі	11. Шортанды	
10. өз. Аягөз	61. өз. Ақсу (Алматы обл.)	12. Үлкен Алматы көлі	12. Өскемен	
11. өз. Үржар	62. өз. Лепсі	13. Балқаш көлі	13. Бұқтырма	
12. өз. Секисовка	63. өз. Баянкөл	14. Шолақ көлі		
13. өз. Маховка	64. өз. Қарқара	15. Есей көлі		
14. өз. Кіші Қарақожа	65. өз. Талғар	16. Қоқай көлі		
15. өз. Арасан	66. өз. Темірлік	17. Теніз көлі		
16. өз. Усолка	67. өз. Есік	18. Шалқар көлі		
17. өз. Жайық	68. өз. Қаскелен	19. Шалқар көлі		
18. Перетаска тармағы	69. өз. Талас	20. Билікөл көлі		
19. Яик тармағы	70. өз. Асса	21. Сұлукөл көлі		
20. өз. Қиғаш	71. өз. Шу	22. Карасье көлі		
21. Шаронов тармағы	72. өз. Ақсу (Жамбыл обл.)	23. Арал теңізі		
22. өз. Ембі	73. өз. Қарабалта	24. Алакөл көлі		
23. өз. Елек	74. өз. Сырдария	25. Сабындыкөл көлі		
24. өз. Ор	75. өз. Бадам	26. Жасыбай көлі		
25. өз. Қарғалы	76. өз. Келес	27. Талдыкөл көлі		
26. өз. Темір	77. өз. Арыс	28. Торайғыр көлі		
27. өз. Шаған	78. өз. Қатта Бугунь			

28. өз. Деркөл	79. өз. Ақсу (Түркістан обл.)			
29. өз.Қараөзен	80. өз. Есентай			
30. өз. Сарыөзен				
31. өз. Шыңғырлау				
32. өз. Нұра				
33. өз. Қара Кенгір				
34. өз. Шерубайнұра				
35. өз. Соқыр				
36. өз. Есіл				
37. өз.Жабай				
38. өз. Беттібұлақ				
39. өз. Қылшықты				
40. өз. Шағалалы				
41. өз. Сілеті				
42. өз. Ақсу (Ақмола обл.)				
43. өз. Ақбұлақ				
44. өз. Сарыбұлақ				
45. өз.Торғай				
46. өз. Тобыл				
47. өз. Әйет				
48. өз. Тоғызақ				
49. өз. Үй				
50. өз. Обаған				
Барлығы 125су объектісі: 80 өзен, 28 көл, 13 су қоймасы, 3 арна және 1 теңіз.				

Топырақты ластаушы зиянды заттар шоғырларының шекті жол берілген мөлшері

Заттардың атауы	Шекті рұқсат етілген шоғыр (бұдан әрі - ШРШ) топырақта мг/кг
Қорғасын (жалпы нысан)	32,0
Хром (жылжымалы нысан)	6,0
Күшала (жалпы нысан)	2,0
Сынап (жалпы нысан)	2,1

* «Тіршілік ету ортасының қауіпсіздігіне арналған гигиеналық нормативтерді бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2021 жылғы 21 сәуірдегі № ҚР ДСМ -32 бұйрығы

Радиациялық қауіпсіздік нормативі

Нормаланатын шамалар	Дозалар шектері
Тиімді доза	Халық
	Кез келген соңғы 5 жыл ішінде орташа жылына 1 мЗв, бірақ жылына 5 мЗв артық емес

*«Радиациялық қауіпсіздікті қамтамасыз етуге қойылатын гигиеналық нормативтерді бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2022 жылғы 2 тамыздағы № ҚР ДСМ- 71 бұйрығы.



**«ҚАЗГИДРОМЕТ» РМК
ЭКОЛОГИЯЛЫҚ МОНИТОРИНГ ДЕПАРТАМЕНТІ**

МЕКЕН-ЖАЙЫ:

**АСТАНА ҚАЛАСЫ
МӘҢГІЛІК ЕЛ ДАҢҒЫЛЫ, 11/1
ТЕЛ. 8-(7172)-79-83-33**

E [MAIL: ASTANADEM@METEO.KZ](mailto:ASTANADEM@METEO.KZ)